

GAZETA TRANSILVANIEI

LIBERTATEA BRAŞOV
 Telefon 226
 Abonament anual 200 lei
 Pentru străinătate 500 lei
 Anunţuri, reclame, după tarife

fondată la 1838 de George Bariţiu

Apăre în fie-care zi de lucru

Deputaţii opoziţiei, adică adevăraţii reprezentanţi ai poporului sunt excluşi de la şedinţele în care se discută proiectul Constituţiei.

Asupra Constituţiei brătieniste n-au drept să se pronunţe decât hoţii de urne!

Lupta contra Constituţiei liberale

Declaraţia Partidului naţional român şi a Partidului ţărănesc citită în şedinţa de ieri, 9 Martie a. c., de d-nul IULIU MANIU

Partidul naţional român şi partidul ţărănesc neputând recunoaşte actualelor adunări nici caracterul de reprezentanţine naţională, nici dreptul de legiferare, şi cu atât mai puţin dreptul de a da Ţării eşezământul ei constituţional, nu apar în această incintă, decât spre a face o ultimă încercare de a zădărniţi tentativa de a se impune Naţiunii Române o „Constituţie” isvorită numai din voinţa unui guvern de partid, lipsit de bază legală şi constituţională şi spre a chema încă odată pe deţinătorii puterii de fapt la simţul realităţii şi al răspunderii istorice.

Constituţia unui Stat este ferma în care se intrupează suprema manifestare a suveranităţii naţionale.

Numai în temelii Constituţiei, atributele suveranităţii pot fi exercitate de diferitele organe ale Statului. *In numele Naţiunii.*

În consecinţă, Constituţia însăşi la obârşia ei nu poate isori decât dintr-o delegaţiune directă şi expresă dată de către Naţiune unei Constituante.

Competinţa constituţională a actualelor adunări nu ar putea fi susţinută decât în două ipoteze:

După cea dintâi, am trăi sub regimul Constituţiei din 1886, pe care s-a depus jurământul M. S. Regele la urcarea pe tron.

În cazul acesta Constituţia nu poate fi revizuită fie în parte, fie în total, decât cu îndeplinirea tuturor formelor prescrise în articolul 28.

În ipoteza a doua, noul Stat Român fiind născut din Unirea Vechiului regat cu provinciile emancipate şi formând astfel împreună o singură naţiune, nu se poate definitiv „constitui” — prin acătuirea aşezământului fundamental — decât prin delegaţiunea dată de Naţiune unei „Constituante”.

Organizaţiunea politică pe care o Naţiune şi o dă pe această cale, este cea mai puternică afirmare a conştiinţei sale de unitate naţională şi chiar a fiinţei sale.

Numai o manifestare desăvârşită liberă a suveranităţii naţionale, intrupată în „Constituante”, poate servi ca punct de plecare a unei ordine de drept în viaţa naţională, şi determină întocmirea unui regim legal.

Deci numai o adunare liber aleasă de întreaga Naţiune, anume pentru îndeplinirea acestei misiuni şi astfel alcătuită, încât ea să înfăţişeze icoana cea mai credincioasă a Naţiunii însăşi, poate avea chemarea de a elabora şi de a vota pactul naţional fundamental.

Ce reprezintă aceste adunări: „Cameră de revizuire” sau o „Constituante”? Sunt ele chemate să revizuiască Constituţia din 1886 sau să dea o Constituţie noului stat Român născut din unirea provinciilor româneşti?

Şi într-un caz ca şi în ceălalt adunările alese în Martie 1922 nu-şi pot aroga dreptul de a hărăzi Constituţie naţiunii române de cât prin uzurpaţiune şi abuz de putere. În prima ipoteză: nefiind îndeplinită nici una din condiţiunile prescrise de art. 126 al Constituţiei din 1886, aceste adunări nu pot constitui „Camerile de revizuire” în înţelesul acelui articol, şi mai puţin ele au dreptul, în cealaltă ipoteză de a prelinde caracterul de „Constituante”.

Unirea provinciilor româneşti cu Vechiul regat în virtutea dreptului de liberă determinare naţională care o la temelii însăşi a noului stat Român, a rezultat din seria „Declaraţiunilor de Unire” ale Adunărilor Naţionale din Alba Iulia şi Cernăuţi şi a Statului Ţării din Chişinău.

Aceste „Declaraţiuni de Unire” au fost acceptate de guvernul Vechiului regat şi sancţionate de M. S. Regele, în care provinciile emancipate au văzut simbolul de unitate naţională.

Din aceste acte nu isvorăsc numai obligaţiuni de ordine morală din partea Coroanei sau guvernului român faţă de provinciile unite, dar şi legătura de drept între aceste provincii şi Vechiul regat; prin urmare, peste clauzele esenţiale ale acestor declaraţiuni nu se poate trece fără o adâncă jicnire şi o strigătoare violare a dreptului.

Din cerinţele „Declaraţiunilor de Unire” şi din consecinţele necesare ale principiului de suveranitate naţională, rezultă lămurit atât normele după care urmează să fie convocată „Constituţia” cât şi principiile, pe a căror bază trebuie să fie constituit guvernul până la indicaţiunile date de consultarea naţională.

Toate aceste norme şi principii au fost nesocotite la formarea guvernului liberal şi la convocarea acestor adunări.

Adunarea alcătuită în astfel de condiţiuni, în afară de orice garanţi pentru libertatea şi sinceritatea alegătorilor, nu poate fi decretată drept adunare Constituante.

Cu atât mai hotărât o astfel de adunare nu poate fi favorul unei ordine legale şi constituţionale a României-Mari, când ea este rezultatul unei lovituri de Stat, a fraudelor şi violenţelor săvârşite de un guvern venit la cârma statului împotriva orî cărei îndreptăţi.

Noi, deputaţii Partidului naţional român şi ţărănesc, care în această incintă reprezentăm voinţa liber exprimată atât a provinciilor lipsite cât şi a masselor populare din Vechiul regat, nu putem consacra nici răpirea dreptului de vot, nici nesocotirea angajamentului luat faţă de provinciile unite şi nu putem recunoaşte Adunările născute în aceste condiţiuni, dreptul de legiferare şi caracterul de Constituante.

Constituţia votată de ele va rămânea nulă de drept, — ea nu poate servi de temelie noului Stat român, nici de isvor pentru orice regim legal şi constituţional.

Partidul naţional şi Ţărănesc nu-şi pot lua răspunderea pentru opera acestui simulacru de Parlament, prin participarea măcar la discuţiunea proiectului unei Constituţiuni menite numai de a masca dominaţiunea despotică de partid.

Ne rămâne de împlinit ultima noastră datorie în această incintă, protestând din toate puterile noastre în faţa naţiunii şi în faţa Istoriei împotriva acestei încercări de a robi intereselor de partid poporul românesc, după atâtea jertfe ce el le-a adus pe altarul libertăţii şi al Unirii naţionale.

Adânc îngrijorate de faptul, că Ţara trăeşte de atâtea timp în afară de Constituţie, lăsată pradă arbitrajului, destrăbălării şi ruinei, partidele aliate fac un respectuos apel către Coroană, chemată să colaboreze cu Naţiunea, la alcătuirea Constituţiunii şi o roagă să pună capăt fără întârziere acestei stări dezastuoase, care face să se zguduie legăturile între provincii, să întunece prestigiul Coroanei şi să zădărnicească refacerea Ţării.

Declaraţia Blocului Basarabean

În aceeaşi şedinţă a Camerei d-l PAN HALIPPA a dat citire unei declaraţii mai lungi, din care reţinem pentru azi, din lipsă de spaţiu, numai partea introductivă şi sfârşitul declaraţiei:

„Subsemnaţii deputaţi şi senatori ai Basarabiei fără deosebire de partid, în număr de 40 având singuri dreptul de a vorbi în numele Basarabiei, nu numai pentru că noi reprezentăm majoritatea mandatelor basarabene din Parlament, dar şi pentru că mulţi din sprijinitorii băncii ministeriale din această incintă, rămaşi în minoritate, cu toată teroarea, fraudă şi corupţia desfăurată de guvern în unele părţi ale Basarabiei în campania electorală din Martie 1922, condusă sub regimul stărei de asediu, al arbitrajului poliţienesc şi militar şi al censurei, evident nu reprezintă poporul basarabean, ci numai guvernul care l-a numit, — ne implicăm o sacă datorie faţă de Ţara întregă şi faţă de provincia noastră, depunând pe biroul Adunărilor următoarea declaraţie:”

Urmează partea din declaraţie în care se vorbeşte despre samavolnicile şi actele de violenţă săvârşite sub regimul liberal în Basarabia culminând în constatarea dureroasă că azi Basarabia suferă mai mult decât sub regimul ţarist. Declaraţia se încheie cu următoarele:

„Asupra noastră, a deputaţilor Basarabiei, singuri aleşi prin libera voe a concetăţenilor noştri împotriva fraudei şi a silniciei, care purtăm răspunderea morală pentru actul unirei în faţa poporului nostru, a urmaşilor, cade o imperioasă datorie de a ne opune din toate puterile noastre acestei încercări de robire a unui popor întreg, interesului dominaţiunii de partid.

Ridicăm glasul nostru, ca să poată găsi răsunet peste zidurile acestei incinte, la cei de sus ca şi la cei de jos, la toată suflarea românească.

Ridicăm glasul nostru, câtă vreme corabia Statului poate fi dusă încă întreagă la limanul de unire, când ruina obştească şi desnădejdea semnată în inimi, faţă de orizontul încărcat de jur împrejur de nori negri, — nu vor fi deslănţuit o ireparabilă catastrofă.

Numai nădejdea că încă nu e prea târziu, ne poate da datoria de a duce lupta grea pe care ne-o impune chemarea Basarabiei.

Ne ameninţaţi cu puterea baionetelor, — singura bază pe care vă puteţi rezima.

Desigur, ne puteţi strivi, — suntem deprinşi de decenii să aducem toate jertfele la lupta împotriva arbitrarului şi despotismului.

Dar nu veţi putea strivi un popor de peste trei milioane, care a ştiut să-şi scuture şi jugul de fier al ţarismului; numai pe puterea baionetelor nu se poate zidi nimic trainic şi veţi purta toată răspunderea în faţa Istoriei şi a lumii civilizate întregi pentru urmările

nefaste ale actului acesta de violentare a voinții populare și a conștiinței cetățenești.

Partidul Țărănesc: Pan Halippa, fost președinte al Sfatului Țărei, I. Buzdugan, fost deputat și secretar al Sfatului Țărei, C. Stere, fost președinte al Sfatului Țărei, N. Ciornei, I. Codreanu și Gr. Cazaciu, foști deputați în Sfatul Țărei, Dr. N. Lupu, deputat de Chișinău, G. Leanca, deputat de Bălți, T. Iacobescu, deputat de Cetatea-Albă, G. Lupescu, deputat de Soroca, I. Chioibas, deputat de Cahul, Al. Mat, deputat de Bălți, D. Moldovanu, deputat de Bălți, D. Neaga, deputat de Tighina, Luca Nemțeanu, deputat de Tighina, P. Sfecla, deputat de Soroca, I. Bodnariuc, senator fost deputat în Sfatul Țărei, N. Costachescu, senator de Chișinău, C. Caisan, senator de Soroca, V. Ceaglac, senator de Soroca, V. Sorbala, senator de Soroca, Ioan Rusu, senator de Bălți, V. Postolache, senator de Bălți, I. Belcusenco, senator de Cahul, N. Rusu, senator de Cahul, Trandafirescu, senator de Cetatea-Albă, V. Voloc, deputat de Cahul.

Partidul Țărănesc Basarabean: I. G. Pelivan, fost deputat în Sfatul Țării și fost Ministru de Externe al Republicii Moldovenești, Anton Crihan, fost deputat în Sfatul Țării, Vlad Cazaciu, fost deputat în Sfatul Țării, N. Bivol, fost deputat în Sfatul Țării, C. Morariu, deputat de Orhei, P. Fala, senator de Chișinău.

Partidul Țărănesc Independent din județul Hotin: P. Betianu, președintele comitetului deputat, N. Calistru, deputat, C. Lerner, deputat, Coiarin, senator, Stepanof.

Liga democratică basarabeană: Protoereu T. Dumbravă, X. Antlipa.

Ardealul și Constituția

După d-l Halippa a luat cuvântul d-l **Mihai Popovici**, care a dat citire unei declarații în numele Ardealului. În această declarație, pe care o vom publica în întregime în n-ral viitor, se înșiră hotărârile dela Alba-Iulia, subliniindu-se pasajul în care se spune că Ardealul își păstrează organizația proprie, până la convocarea Constituantei aleasă pe baza votului universal.

Psihologia răufăcătorului

Este un lucru prea cunoscut că partidul liberal are ceva din disciplina și solidaritatea răufăcătorilor, cari s-au constituit în bandă. Oamenii în toată firea, de îndată ce se înscriu în acest partid, trec printr'un fel de prefacere sufletească, căpătând imediat deprinderi noi și însușindu-și o mentalitate, întru totul identică cu a celorlalți tovarăși. Orice independență de cugetare, orice inițiativă proprie s'a dus!

Dar partidul liberal, în lunga sa guvernare — mai bine zis încălecare — și-a însușit toate procedurile și întreaga psihologia răufăcătorului. De ce oare au falsificat alegerile parțiale cu atâta furie, căci nu mai aveau nevoie de mandate, după ce în alegerile generale și-au asigurat majoritatea? Evident, ca să perpetueze sistemul, invențiind morala publică și ca să arate că nu li-i frică, intimidând pe adversari. Toți răufăcătorii celebri au avut lozincă: **îndrăznește și victima se va îngrozii!**

Curajul lor merge și mai departe. Cu deputați, cari reprezintă așa de mult voința alegătorilor încât nu cotează să se arate prin circumscripții, ei vreau să voteze Constituția, așezământul fundamental al țării, care trebuie să conțină principiile călăuzitoare pentru legiferarea viitoarelor decenii. Și se găsesc în acest proiect de Constituție concepții de drept din toate timpurile: Un senat compus în majoritate din membri de drept, ceea ce înseamnă liberali, o Cameră aleasă nu pe baza votului proporțional, ci cu reprezentarea minorităților, formele vagi în ce privește răspunderea ministerială și stabilitatea în administrație în cari pot să încapă toate abuzurile. Alături de aceste tendințe absolutiste — principiul socialist al naționalizării subsolului! De ce? Pentru că toate aceste principii, din orice doctrină politică ar fi copiate, cu probatul sistem de aplicare, vor folosi partidului liberal și băncilor sale. Bogățiile subsolului, aparținând astăzi diferiților proprietari, ca mâine vor trece în exploatarea societăților, cari vor realiza câștiguri enorme, iar bietul Stat — proprietarul fericii! — va rămâne tot calic.

Țara noastră este cea dintâi dintre statele burgheze, care introduce în Constituție un desiderat al claselor muncitoare. Nu vă mirați: Cuceririle chimiei le aplică primădată nu industria ci falsificatorii de monede. Din ideologia modernă, liberalii iau tocmai alăta cât înțeleg răufăcătorii din descoperirile științei.

De fapt, guvernarea mai recentă a d-lui I. Brătianu se compune dintr'o serie de salturi îndrăznețe, cari toate derivă, în mod aproape necesar, din păcatul inițial de a lua puterea hoștește. E o logică interioară a lucrurilor, care îl târăște, îl duce cu sine. Unde? Acolo, unde au ajuns, în cele din urmă, toți tiranii și uzurpatorii.

Joi la 15 Martie, va apare în Capitală „**Prosa**” mare ziar de informațiuni cu cei mai întins sericii telegrafic direct din toate capitalele lumii. **Directori:** Const. Mille, Emil D. Fagure.

Fondul cultural „Andreju Bârseanu”

— Un apel —

Adunarea generală a „Asociației pentru literatura română și cultura populară română”, ținută în zilele de 8 și 9 Noiembrie 1932, în Sibiu, a aprobat hotărârea comitetului central de a eterniza memoria fostului său președinte **Andreju Bârseanu** prin întemeierea unui fond cu menire culturală, care să i poarte numele și căruia i-a pus bază cu suma de lei 10.000.

La înfăptuirea acestei opere nobile a aderat și familia decedatului, augmentând fondul cu suma de lei 50.000 — și avem ferma speranță, că se vor asocia toți adm ratori dânsului, toți membrii corpului didactic, tinerimea școlară, institutele de credit și economii ș. a., pentru că Andreju Bârseanu a întrunit în persoana sa neprețuite valori morale și intelectuale, nu numai pentru „Asociațiune”, ci pentru întreg neamul românesc și aceste valori trebuie perpetuate în mod demn pentru binele acestui neam.

În temeiul acestui înalt principiu apelăm la subscripții pentru sporirea fondului Andreju Bârseanu.

Dr. Octavian Russu, vice-președinte, **Romul Simu**, secretar.

Publicând acest apel anunțăm pe cetitorii și prietenii țării noastre, că am primit la redacție o listă de subscripție. Invităm pe toți acei cari luțeleg menirea fondului, care are să învecinească numele marelui nostru dascăl și îndrumător Andreju Bârseanu, să contribuie cu obolul lor, fie cât de modest, pe lista depusă la ziarul nostru.

Numele donatorului și suma donată se vor publica.

„Gazeta Transilvaniei”

Din anchetele noastre.

Starea sanitară a orașului și județului Brașov

În orașul nostru circulă de câteva zile zvonul că bântue gripa.

Am rămas foarte surprinși de invazia atât de acută a acestei boale, întrucât în ancheta trecută făcută asupra sănătății orașului, pe lângă că ni-se înfățișa starea în culorile cele mai roze, nu ni-se comunica nici un caz de gripă.

Cu prilejul acestei noi anchete, ne-am convins că temerile populației sunt nejustificabile, întrucât este vorba de obișnuita răceală de primăvară, cauzată de schimbarea vremii.

Nu este deci nici o primejdie de gripă.

Cu acest prilej însă, vom da cititorilor noștri câteva date comunicate de serviciile sanitare ale orașului și județului, cari vor convinge publicul, că starea sanitară a orașului și județului nostru este una din cele mai bune.

Față de anii trecuți, în genere, situația din anul acesta a fost cea mai bună.

Mulțumită înființării agențiilor sanitare, am ajuns astăzi să înregistrăm cele mai puține cazuri de boală în orașul Brașov.

În oraș se află acum 17 cazuri cu-

Dedesupturile unei tovarășii

Țara întreagă este revoltată împotriva loviturii de stat, pe care Brătienii vor să o dea prin votarea Constituției lor. Singuri aderenții Brătienilor și ai lui Averescu simt și judecă altcum decum judecă țara.

Este ușor deci de înțeles că pe cei doi conducători, al partidului liberal și cel al poporului, anumite interese li îndeamnă să facă afront dorințelor țării.

Brătienii caută să-și asigure, prin noua Constituție, dreptul de liberă dispunere peste bogățiile și voința țării. Averescu, în schimb, ațind că altă posibilitate de a mai ajunge la guvern nu există pe seama partidului său prea compromis, caută să pescuiască în tulburare. Și și-a făcut atunci socoteala. (Il asigurăm însă că fără birtaș): Dacă nici un alt partid nu vrea să recunoască noua Constituție, voi profita eu de ocazie și, după plecarea liberalilor, eu recunoscând noua Constituție, voi fi singurul pe care M. Sa îi va însărcina cu formarea noului guvern.

Șmecher bătrânul! Dar repetăm: își face socoteala fără birtaș. Iar puțin-tell și mărunțel averescănași cari azi aleargă în raptul capului ca să se aranjeze pentru venirea la putere, vor îndura o mare deziluzie. Vor rămâne atunci cu buzele atât de umflăte pe cât li e de umflată astăzi inima de bucurie!

Căci ori și cât de bine și-ar fi întocmit calculele împreună cu d-l Brătianu, să știe și unul și altul că atunci când țara întreagă este revoltată împotriva noii Constituții și a felului de contrabandă prin care liberalii încearcă s-o treacă prin Parlament, socotealile lor vor eși pe dos.

Liberalii își dau bine seama de uraganul de revoltă stărnit de lovitura lor de stat. Ei știu bine că nu vor mai putea rezista acestuia. Iar atunci când se vor vedea siliți să plece, îi vor lăsa M. Saie Regelui monstruosul lor făt, pentru ca atacurile pornite împotriva Constituției lor să aibă aparența că sunt îndreptate împotriva Coroanei.

Suveranul țării însă nu poate fi făcut răspunzător de urmările unui act nesocotit al guvernului Brătianu. Iar intențiile acestui guvern sunt cu atât mai criminale cu cât el nu se sfiește să creadă intenționat o astfel de situație dificilă Coroanei. Și să nu se uite: aceasta numai de dragul aranjării și asigurării intereselor lor de partid.

M. Sa Regele nu poate fi făcut și nu este responsabil de păcatele Sultanului dela Florica.

Aceasta va avea să-și ispășească singur păcatele proprii. Iar vremea ispășirii nu este departe.

Știri din Banat

Un maniac al religiei. — O carte rară. — Rezultatul unei razzii.

Timișoara, 7. — De mai multe săptămâni de zile, o figură foarte cunoscută a orașului nostru, proprietarul de tipografie Carol Lakinger, umbra pe lumea aceasta ca un mort. Bietul om înebunise: avea ideea fixă, că el este un nou Mesia, că într'o seară luna i-a luminat fruntea, mîntea i s'a limpezit și lui i-a revenit o nouă misiune: aceea de a scăpa lumea de păcat, de a o curăți de noroiul în care se zbate de atâta timp.

La început, Lakinger, deși cu mintea întunecată, era un om liniștit. Lectura lui de toate zilele era Biblia lui Luther. Cartea aceasta o citea din scoarțe în scoarțe, cunoștea pe de rost anumite pasagi și își oprea cunoștința din drum, spre a li explica cuvântul Domnului. Sâmbătă seara bietul om avu accese de furie, iar familia a trebuit să facă apel la poliție. A doua zi, el a fost trimis la casa de sănătate din Lugoj.

Văduva unui funcționar din localitate s'a prezentat, mai săptămânile trecute, librării Galambos, oferindu-i spre cumpărare Pathologia lui Nothnagel, ediția din 1906. În timp de pace, această operă medicală — în 24 de volume — valora 898 de mărci germane, iar văduva era dispusă s'o dea cu 1000 de lei. Librării, care și-a că este o colecție unică și care acum valorează foarte mult, i-a propus văduvei să-i lase volumele până ce se

va prezenta un cumpărător, care să plătească pentru ele prețul care li merită. Și, într'adevăr, peste puțin timp, un medic olandez, face un anunț în gazeta librării germane, cerând aceste volume. Librării s'a pus numai decât în legătură cu acest medic, iar văduva a primit, peste puțin timp o sumă de 30.000 de lei pe niște cărți, pe care le oferise cu neînsemnata sumă de 1000 de lei.

D-l comisar special Cornel Popovici dela Siguranța din localitate, întovărărit fiind de către agenții Biebel și Roianu, a întreprins o razzie prin circ. li. Cu această ocazie, acești trei agili oameni ai Siguranței, au reușit să pună mâna pe individul Rudolf Victor, supus austriac, în etate de 22 de ani, care vagabondează deja de 2 ani de zile prin orașul nostru, fără ca să aibă vre-un act de identitate. Odată cu acesta, au fost prinși, la hotelul Marocan, și doi complici de al săi. Unul se numește Geza Teisier, este originar din Oradea-Mare și a escrocat, la Arad, cu ajutorul unor colecte false, peste 16.000 de lei. Pe celălalt îl cheamă Béia Löke, este italian din Trieste și poartă pseudonimul de Sis Aldo. Acest tânăr de 22 de ani, a furat, la hotelul Dacia din Craiova, dela un comerciant, suma de 60.000 de lei.

În cursul zilei de azi, acești trei făcători de rele, vor fi esortaji la Craiova, unde au mai comis și alte fapte penale.

Conferențele „Asociației profesoralilor secundari din Brașov”

— Luna Martie —

Marți, 13 Martie. — **Profesor Ilie Cristea:** Cultura ca factor de asimilare.

Vineri, 16 Martie. — **Doctor Oprescu:** Din domeniul medicinei.

Marți, 20 Martie. — **Avocat Alex. Moroianu:** Naționalism și internaționalism.

Vineri, 23 Martie. — **Profesor P. Popovici** (dela Liceul Real): Școala nouă.

Marți, 27 Martie. — **Doamna Balea** (profesoară la Liceul de fete): Din literatura nordului.

Vineri, 30 Martie. — **Avocat Voicu Nițescu:** Din domeniul doctrinelor politice.

Conferențele au loc în Sala festivă a Liceului „A. Șaguna” — în fiecare Marți și Vineri, dela 6—7 p. m. În timpul vorbirii intrarea în sală e interzisă. Taxa de intrare: 5 lei de persoană; 2 lei pentru elevi — în folosul fondului de propagandă al „Asoc. prof. secundari”.

M. E.

Șezătoarea sindicatului național „Avram Iancu”, care trebuia să aibă loc mâine, Duminică, cu concursul școlii primare nr. 3, se amână din cauza înmormântării regretatului preot Iosif Maximilian, pentru Duminică, 18 c. orele 3 p. m.

ULTIMA ORA

Cum a decurs ședința de ieri d. a. a Camerei

Două evenimente mari politice: Apelul către Coroană și declarațiile provinciilor unite

Intierarea hoților de urne. Excluderea a opt deputați opoziționali dela 10 ședințe.

D-1 Iuliu Maniu la tribună

Ședința de ieri d. a. a Camerei constituie un adevărat eveniment politic de mare importanță, care a scos și mai mult în evidență izolarea în care se află guvernul și parlamentul său desprins cu totul de țară, împotriva căreia vor să facă pașul fundamental, ca să asigure dominaștiunea partidului liberal. În această ședință s'au remarcat câteva noi evenimente politice. Declarația opoziției unite, care nu recunoaște acțiunile Camerei de partid dreptul de a face Constituția, se încheie cu un apel către Coroană ca să colaboreze cu țara la alcătuirea Constituției, punând capăt fără întârziere acestei stări dezastruoase, care face să se zgudue legăturile între provincii, să întunece prestigiul Coroanei și să zădărnicească refacerea țării.

Al doilea eveniment îl constituie declarațiile provinciilor unite de bună voie, în 1918, cu Vechiul regal, în cari se dă în mod plastic expresiune doleanțelor acestor teritorii distruse sufletește și materialcește.

În fața declarațiilor cetile și acuzațiilor ce i s'au adus, d-l Brătianu n'a avut să răspundă altceva, decât să spună că „convins de opera istorică pe care o îndeplinește, o va face cu toată bărbăția și convingerea” — două calități cari arată lipsa de răspundere.

Din cauza șgomotului infernal primul ministru s'a văzut silit să dicteze declarația sa stenografică.

Pragul scandalului s'a născut după declarațiile deputatului liberal *Befianu*, care s'a retras din partidul liberal cu grupul din județul Hotin. Primul ministru a căutat să se răzbune, apostrofând pe deputat, cece a produs un protest formidabil al opoziției.

În ședința de ieri după amiază a Camerei au fost excluși pe zece zile dela lucrările Camerei deputații: *Georgescu-Tulcea*, *Grigorie Filipescu*, *Mihailo Eduard*, *I. Mihalache*, *Nicolai Ioan*, *Părintele Manu*, *G. Mădărescu* și *dr. N. Lupu*.

Dintre deputații excluși, d-l Grigorie Filipescu urcându-se la tribună spune: N'am venit să mă apar în fața d voastră pentru că nu vă recunosc de judecători. Părintele Manu la tribună spune că adevărul se petrec lucruri grave. Trădătorii dela Budapesta ca *Peter Mihaly* și alții ne judecă azi în țara românească (opoziția aplaudă furtunos.) Un parlament când are astfel de atmosferă morală, poate face ce vrea.

Atât d-l Lupu cât și d-l Mihalache spun că nu interesează voturile „numiților”, cari exclud azi tocmai pe deputații aleși. D-l Mihalache spune că a fost ales în cinci județe în contra celei mai crunte terori; consideră de prisos să se mai supere.

„Regret numai un singur gest — spune d-l Mihalache — or am aruncat ou serpentine în primul ministru. Pe tâlhari să nu-i traiești ou accesorii de cotilion.

Majoritatea s'a repezit la tribună, unde se găsea d-l Mihalache, înconjurându-l și vociferând. Opoziția intervenind era aproape să se producă încălcarea.

D-l Mihalache continuă: *Regret acum că n'am trântit pe primul ministru cu capul de urnele pe care le-a furat.*

Majoritatea protestează din nou vehement.

În contra tâlhărilor tot astfel au

vorbii deputații: *Georgescu-Tulcea* și *Ioan*.

Un incident.

D-l Grădișteanu, pseudo-deputatul Brașovului sue tribuna îndată după raportor. D-l Mihail Popovici strigă: *Al furat urnele; n'al să vorbești ca deputat.* Opoziția aplaudă și protestează contra d-lui Grădișteanu.

D-l Grădișteanu se roagă pentru liniște, spunând că va vorbi *contra proiectului de Constituție. Opoziția însă nu admite ca un deputat, care a furat urnele, să vorbească în numele națiunii.*

Deputatul socialist *Butnariu* declară că este nevoe de Constituție și de aceea așteaptă să vadă cum va decurge votarea și să voteze: da sau ba.

Opoziția protestând energic, l'a trimis în rândurile liberalilor, pentru că în calitate de deputat socialist vorbește tocmai pentru cece vor să sugrumo liberalității.

Apariția d-lui I. Brătianu în ședința de ieri a Camerei, a fost primită cu puternice aplauze de ceata mamelușilor liberali. Opoziția a răspuns cu huidueli formidabile. Din toate părțile se strigă: *Jos hoții de urne!* Când se îndă cuvântul d-lui Iuliu Maniu, opoziția întreagă, în picioare, face o călduroasă și prelungită

manifestație, șeful Partidului național. Se strigă de nenunțate ori: — *Trăiască d-l Iuliu Maniu, jos guvernul!*

D-l Pavel Bărbănu spune, la un moment dat: *Aplaudă aleșii, nu numiștii.*

Aceste cuvinte sunt îndelung aplaudate. D-l Maniu își citește declarația încet și rar, așa cum vorbește de obicei — Camera ascultă cu atenție încordată. Fiecare pasaj e subliniat cu aplauze prelungite de către opoziție.

Scena amintește — scrie ziarul „Dimineața” — perfect solemnitatea citirei mesajului regal.

D-l I. Brătianu, încearcă la un moment dat să întrerupă, dar vocea d-sale e acoperită de huiduile opoziției. Președintele consiliului se resemnează și ascultă până la sfârșit, fără să mai întrerupă.

În ședința de ieri a *Senatului*, a dat cetire declarației opoziției unite d-l senator *Liviu Micșa*. Declarația blocului basarabean a cetit-o senatorul *Rusa*. După cetirea declarațiilor, senatorii opoziționali părăsesc incinta.

Un început de obstrucție.

Din cauza scandalului enorm, ședința de ieri a trebuit suspendată în cinci rânduri. Asupra băncii ministeriale și a deputaților majorității s'au aruncat în diferite rânduri cu fructe putrede, cu serpentine și alte obiecte. Din când în când aerul e spintecat de furerături și sunete de goarne. La un moment dat, întreaga opoziție se ridică în picioare și cântă Imnul regal.

După excluderea celor 8 deputați opoziționali, ședința s'a închis la orele 9 seara, în mijlocul unui vacuum infernal.

Studentii din Cluj pentru „numerus clausus”.

Cluj. — Eri s'a terminat adunarea centrului studențesc din Cluj. Cu o majoritate de peste 600 voturi, s'a hotărât ca studențimea din Cluj să rămână solidară cu mișcarea întregii studențimi din țară și să nu se renunțe la „numerus clausus”.

După întrunire, studenții au manifestat pe strada Principală și Piața Unirii unde au manifestat în fața „Lupoalcei”, strigând: „Jos Jidanii”.

INFORMAȚIUNI

Afăm cu plăcere că prietenul nostru d-l *dr. Radu Găorșu* a dat zilele trecute examenul de avocat în fața comisiunii de examinare pentru avocați și magistrați din Cluj. Sincere felicitări!

Prelatul *Karacsoni János* din Oradea-Mare a plecat la București unde va avea o audiență la Rege, cu prilejul căreia se va plânga contra Ministerului din Instrucțiunii publice, care menține închiderea liceului ungureasc din Oradea.

Tezorul *Grozăvescu* a intentat proces *Operei Române* din Cluj, cerând despăgubiri că a fost eliminat dela *Operă* și oprit să dea concerte în țară.

O locomotivă trece peste o fată, care, ca prin minune, scapă cu viață. Ni se scrie: În noaptea de 8 Februarie, la orele 11, mașina cu Nr. 400090 care venia dela Azuga spre Predeal, în dreptul cantonului Nr. 60, a surprins pe linie pe fata *Marla Ion Roșculeț*, din Breaza de sus.

Mașina a trecut peste fată, după ce a trântit-o jos. Ca prin minune, *Marla Roșculeț* a scăpat cu viață, alegându-se numai cu răni la cap și la față și cu o spaimă grozavă, care a lăsat-o leșinată.

Mașinistul locomotivei neștiind nimic de cele întâmplate, și-a continuat drumul. Revenindu-și câteva momente după această întâmplare, *Marla Roșculeț* nu s'a putut ridica de pe linie. Mai mulți câini auzindu-i gemetele, au început să latre, alarmând pe cantonierul din apropiere. Acesta alergând în ajutor, a ridicat-o de pe linie cu câteva clipe înainte de a trece un tren. I. B.

„Saxonia” Nr. 570. 1-1 9886
Lumină electrică pentru vile și locuințe de vară, cu acumulatori instalază „Mundus”, ateliere pentru Industria electrică, Brașov, Strada Argintarilor Nr. 4.

La tribunalul comercial din Oradea-Mare se judecă un proces intentat statului, de firma de manufactură frați *Kovács*. Firma cere despăgubiri dela stat suma de 400.000 lei fiind-că oficial vamal a confiscat o mare cantitate de marfă importată de firmă.

Fabricile de zahăr din Ardeal au cumpărat 450 vagoane de zahăr dela fabricile din Olanda, zahăr ce urmează să fie rafinat în țară. Cum însă guvernul a ordonat rechiziționarea zahărului dela fabricile din Ardeal, ele nu mai cutează să importeze fără garanție acest zahăr. Se vor face intervenții la Ministerul de industrie ca acest zahăr să fie scutit de rechiziție.

Din cauza lipsei de combustibil școala de arte și meserii din Brașov și-a închis cursurile. Va funcționa numai cl. V-a.

Nou! AVIZ! Nou!

În curând se va deschide pe **Strada HIRSCHER Nr. 7**, vis-à-vis de Teatrul Redoute
:o: BRAȘOV :o:

Marele Magazin al noutăților, GOLOGAN, ȚIGOI & Co.

Bine asortat cu ultimele noutăți ca: **Mătăsuri, Stofe de lână** pentru costume și mantouri, **Pânzării, Cartoane, Zefiruri, Perdele, Marchizote, Oxforduri, Ciorapi și Mănuși**, precum și toate articolele
:o: de această branșă. :o:

GOLOGAN, ȚIGOI & Co.

2885

† Iosif Maximilian

Înmormântarea regretatului preot *Iosif Maximilian* va avea loc, cum am anunțat, mâine, Duminică, la orele 2 jum. p. m. din biserica Sf. Adormiri din Brașovul-vechiu, unde rămășițele pământești au fost așezate pe catafalc. În decursul zilei de ieri și azi numeroși intelectuali au exprimat familiei îndoliate condoleanțe.

Mare jale a produs moartea părintelui *Maximilian* cu deosebire în sinul parohienilor bisericii Sf. Adormiri din Brașovul-vechiu, a căror păstor sufletește a fost timp de un sfert de veac.

Organizația Partidului național român din Brașov va depune în cursul zilei de azi o cunună cu fontă tricoloră pe sicriul fruntașului său membru defunct. Membrii Partidului național, cari locuiesc în Brașov-Cetate și Brașov-Scheiu sunt invitați a se prezenta Duminică **precis la ora 2 p. m.**, de unde vor pleca în corpore la biserica din Brașovul-vechiu.

Biroul Casinei române, al cărui membru a fost regretatul părinte *I. Maximilian*, roagă pe membrii casinei să se prezinte Duminică la ora 2 d. a. în localul Casinei române, pentru a lua parte la înmormântare.

Grevă la Budapesta

În privința grevei celor 60 000 de lucrători din Budapesta, ministrul industriei a intervenit pentru împăcare, invitând pe delegații muncitorilor și pe cei ai patronilor din Industriile metalurgice.

Continuarea zărtului pe pagina 4-a.

FOTOGRAFII

pentru Legitimațiuni de călătorie vor fi efectuate în cel mai scurt timp, conform prescripțiilor le-3863 5-4 gale prin

Atelierul fotografic **H. LANG**, strada Partii 52. — Telefon 746.

Pentru a face posibil și celor cu stare materială mai puțină să se îmbrace cu toată scumpetea, în mod responsabil situației pe care o ocupă, **am deschis în depozitul meu o secțiune pentru cei cu**

STARE MIJLOCIE

953

unde se pot confecționa „în mod solid”

27-0

VIENA.

costume de bărbați din stofa de lână veritabilă cu Lei 1600-2800
paltoane de iarnă din stofa de lână veritabilă cu Lei 1800-2900

MAGAZINUL DE HAINE

M. NEUMANN,

BRAȘOV.

